

Sprawozdanie

komisji podatkowej o petycji Dyrekcji galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w sprawie zawezwania c. k. Rządu aby uwolnił od podatku rentowego listy zastawne tegoż Towarzystwa, tudzież innych instytucji nieobliczonych na zysk, tylko działających na polu kredytu hipotecznego dla dobra ziemian.

Wysoki Sejmie!

Właśnie przeprowadzona reforma bezpośrednich podatków osobistych, ustanowiła tak zwany podatek rentowy, którym pomiędzy innemi zostały procenta od listów zastawnych instytucji hipotecznych na zysk nieobliczonych podatkiem $1\frac{1}{2}\%$ obciążoną. Takim instytucją hipoteczną w naszym kraju jest galic. Towarzystwo kredytowe ziemskie. Na równi z odsetkami wymienionych instytucji hipotecznych pod względem podatkowym są traktowane procenta od wkładek oszczędności w Kasach oszczędności, w Towarzystwach zarobkowych i gospodarczych, tudzież w Kasach zaliczkowych, jakoteż procenta od listów zastawnych krajowych zakładów hipotecznych.

Galicyjskie Towarzystwo kredytowe ziemskie jest najpoważniejszą instytucją finansową w naszym kraju emitującą listy zastawne, a może jedyną instytucją nie obliczoną na zysk, mającą wyłączne i jedyne zadanie zasilania tanim kredytem hipotecznym potrzebę większej posiadłości ziemskiej. Galicyjskie Towarzystwo kredytowe ziemskie spełniło dotąd w całej pełni swoje zadanie, gdyż opędzając z własnego funduszu wydatki z administracją instytucji połączone, pobierało od swoich dłużników tylko takie same odsetki, jakie swoim wierzycielom opłacać było winne. Skutkiem zaprowadzenia podatku rentowego, który przy listach zastawnych i w ogóle walorach pieniężnych podatkiem kuponowym nazwać można, znalazł się rzeczony instytucji kredytowy w położeniu nader trudnem, gdyż jak to świadczą bilanse nie posiada zasobów, którymiby wydatek potrzebny na opędzenie podatku rentowego pokrytym być mógł.

Ztąd wynika dla Towarzystwa kredytowego ziemskiego potrzeba przerzucenia po myśli ustawy podatku na posiadaczy listów zastawnych, albo też uzyskania funduszu przez zaprowadzenie dodatku administracyjnego, w celu zapłacenia w zastępstwie swoich wierzycieli podatku kuponowego.

Dla przeważnej części instytucji emitujących listy zastawne, a prowadzących oprócz tego interesu bankowe, nie przedstawiało przyjęcie obowiązku zapłaty podatku kuponowego z własnych funduszy znaczniejszych trudności, zwłaszcza, gdy zyski z interesów bankowych obok prowizji na koszt zarządu pobieranych łatwo na podobny wydatek pozwalają.

Analogicznie w korzystniejszym położeniu znajdują się zarówno i kasy oszczędności, które pobierają wyższy procent u swoich dłużników w porównaniu do procentu wierzycielom opłacanego. Fakt, że gal. Towarzystwo kredytowe ziemskie nie było dotąd w możności, przyjęcia w zastępstwie właścicieli listów zastawnych opłaty podatku kuponowego spowodował smutną konsekwencję, obniżając kurs listów po 1½ zlr. na 100 zlr., co utrudnia niezmiernie odpływ listów za granicę. Z drugiej strony należy przyznać, że obciążenie dłużników hipotecznych dodatkiem administracyjnym na rzecz opłaty podatku kuponowego nie jest ze względu na trudne położenie naszych ziemian pożądanem.

Komisya podatkowa przyszła tedy do przeświadczenia, że przyjęcie jednego lub drugiego sposobu zapłaty podatku kuponowego od listów zastawnych, byłoby dla instytucji jako takiej niekorzystnem, gdyż przez to zwichniętemby zostało stanowisko Towarzystwa kredytowego, jako źródło najtańszego kredytu dla ziemian w kraju.

Jako jedyny sposób stanowczy do ułatwienia stanowiska, ażeby Towarzystwo kredytowe i nadal pozostało regulatorem kredytu hipotecznego w kraju dla większej posiadłości, uważa komisya podatkowa uwolnienie listów zastawnych od opłaty podatku kuponowego.

Komisya podatkowa nie przeocząc humanitarnego charakteru kas oszczędności, ani też doniosłego znaczenia Towarzystw zarobkowych gospodarczych i kas zaliczkowych, mniema, że zachodzi pewna zasadnicza różnica pomiędzy właśnie wyrażonymi instytucjami, a gal. Towarzystwem kredytowym i innemi instytucjami tej kategorii. Różnica wpadnie w oko, skoro się zwróci uwagę, że kasy oszczędności, Towarzystwa zarobkowe, gospodarcze i kasy zaliczkowe, zachowują różnicę pomiędzy procentem pobieranym a opłacanym, podczas, gdy instytucje na wzajemności oparte, do których i gal. Towarzystwo kredytowe się zalicza, ten sam procent od swoich dłużników pobiera, jaki dłużnikom opłacać musi.

Z tego stanowiska wychodząc mniema komisya podatkowa, że nie kolidowałoby ze zdrową polityką finansową, gdyby nawet z pominięciem kas zaliczkowych, Towarzystw zarobkowych i gospodarczych tudzież kas oszczędności, zaliczano instytucję hipoteczną, nie wychodzącą na zysk na wzajemności opartą, do instytucji pod względem podatkowym najwyżej uprzywilejowanych.

Komisya podatkowa wnosi zatem

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd do uwolnienia w drodze ustawodawczej listów zastawnych gal. ziemskiego Towarzystwa kredytowego od opłaty podatku rentowego.

We Lwowie, dnia 14. lutego 1898.

Przewodniczący:

Abrahamowicz.

Sprawozdawca:

Wincenty Krański.